

Alte Drucke

**HISTORIA AVGVSTANÆ || CONFESSIONIS, || continens ||
SERIEM VARIA=||RVM DELIBERATIO=||NVM ET ACTORVM IN
CAV-||SA RELIGIONIS, EO TEMPORE, || QVO ...**

Chyträus, David

Francoforti ad Moenum, 1578/1579

VD16 ZV 30715

PRAEFATIO AD CAESAREM CAROLVM V.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149583

PRAEFATIO AD CAESAREM CAROLUM V.

INVICTISSIME Imperator, Caesar Auguste, Domine clementissime. Cum V. C. M. indixerit conuentum Imperij Augusta, vt deliberetur de auxilijs contra Turcam, atrocissimum, hereditarium atq; veterem Christiani nominis ac religionis hostē, quomodo illius scilicet furori & conatibus, durabili & perpetuo belli apparatu, resisti possit: Deinde & de dissensionibus in causa nostra sanctae religionis & Christianae fidei, & vt in hac causa religionis, partiū opiniones ac sententiae inter sese, in charitate, lenitate & mansuetudine mutua, audiantur coram, intelligantur & ponderentur, vt illis, quae vtrinq; in scripturis secus tractata aut intellecta sunt, sepositis & correctis, res illae ad vnā simplicem veritatem & Christianam concordiam componantur & reducantur, vt de cetero à nobis vna, sincera & vera religio colatur, & seruetur, vt, quemadmodum sub vno Christo sumus & militamus, ita in vna etiam Ecclesia Christiana, in vnitae & concordia viuere possimus.

Cumq; nos infra scripti Electores & Principes, cum alijs, qui nobis coniuncti sunt, perinde vt alij Electores & Principes & status ad praefata Comitua euocati simus: vt Caesareo mandato obediēter obsequeremur, maturē venimus Augustam, et, quod citra iactantiam dictum volumus, inter primos assumimus.

Cum igitur V. C. M. Electoribus, Principibus & alijs statibus Imperij, etiam hic Augusta sub ipsa initia horum Comitiorum inter cetera proponi fecerit, quod singuli status Imperij, vigore Caesarei Edicti, suam opinionem & sententiam in germanica & latina lingua proponere debeant atq; offerre: Et habita deliberatione, proxima feria quarta rursus responsum sit, V. C. M. nos proxima feria sexta Articulos nostrae confessionis pro nostra parte oblaturus esse: Ideo vt V. M. voluntati obsequamur, offerimus in hac religionis causa nostrorum Concionatorum, & nostram confessionem, cuiusmodi doctrinam ex scripturis sanctis, & puro verbo Dei, hactenus illi in nostris terris, ducatus, ditionibus & vrbibus tradiderint, ac in Ecclesijs tractauerint.

Quod si & ceteri Electores, Principes, ac status Imperij, similibus scriptis, Latinis scilicet & Germanicis, iuxta praedictam Caesaream propositionem, suas opiniones in hac causa Religionis produxerint, hic nos coram V. C. M. tanquam domino nostro clementissimo, paratos offerimus, nos cum praefatis Principibus & amicis nostris de tolerabilibus modis ac vijs amice conferre, vt, quantum honeste fieri potest, conueniamus, & re inter nos partes, citra odiosam contentionem, pacifice agitata, Deo dante, dissensio dirimatur, & ad vnā veram concordem religionem reducat, sicut omnes sub vno Christo sumus, & militamus, & vnum Christum confiteri debemus, iuxta tenorem edicti V. C. M. & omnia ad veritatem Dei perducantur: id quod ardentissimis votis à Deo petimus.

Si autem, quod ad ceteros Electores, Principes & status, vt partem alteram, attinet, hac tractatio causa Religionis, eo modo, quo V. C. M. agendam & tractandam sapienter duxit, scilicet cum tali mutua praesentatione scriptorum, ac sedata collatione, inter nos non processerit, nec aliquo fructu facta fuerit: nos quidem testatum clarē relinquimus, hic nihil nos, quod ad Christianam concordiam (quae cum Deo & bona conscientia fieri possit) conciliandam conducere queat, vllō modo detrectare. Quemadmodum & V. C. M. deinde & ceteri Electores, & status

status

status Imperij, & omnes, quicunque, sincero religionis amore ac studio tenentur, quicunque hanc causam a quo animo audituri sunt, ex hac nostra & nostrum confessione hoc clementer cognoscere & intelligere dignabuntur.

Cum etiam V. C. M. Electoribus, Principibus et reliquis statibus Imperij, non vna vice, sed saepe clementer significauerit, & in Comitijis Spirensibus, quae anno Domini 1526 habitae sunt, ex data & praescripta formae vestrae Caesariae instructionis & commissionis recitari, & publice praelegi fecerit: V. M. in hoc negotio Religionis, ex causis certis, quae V. M. nomine allegatae sunt, non velle quicquam determinare, nec concludere posse, sed apud Pontificem Romanum pro officio V. C. M. diligenter daturam operam de congregando Concilio generali. Quem admodum idem latius expositum est ante annum, in publico proximo conuentu, qui Spira congregatus fuit: Vbi V. C. M. per Dominum Ferdinandum, Boemiae & Vngariae Regem, amicum & Dominum clementem nostrum, Deinde per Oratorem, & Commissarios Caesarios, haec inter caetera proponi fecit, quod V. C. M. intellexisset & expendisset Locum tenentis V. C. M. in Imperio, & Praesidentis & Consiliariorum in Regimine, & Legatorum ab alijs statibus, qui Ratione conuenerant, deliberationem de Concilio congregando. Et quod iudicaret etiam V. C. M. utile esse, ut congregaretur Concilium. Et quia causa, quae tum tractabantur inter V. C. M. & Rom. Pontificem, vicina essent concordiae & Christianae reconciliationi, non dubitaret V. C. M. quin Rom. Pontifex adduci posset ad habendum generale Concilium. Ideo significabat V. C. M. se operam daturum, ut praesatus Pont. Max. vna cum V. C. M. tale generale Concilium, primo quoque tempore emissus literis publicandum, congregare consentiret.

In euentum ergo talem, quod in causa religionis dissensiones inter nos & partes amice & in charitate non fuerint compositae, tunc coram V. C. M. hic in omni obedientia nos offerimus, ex superabundanti comparituros & causam dicturos in tali generali, libero & Christiano Concilio, de quo congregando in omnibus Comitijis Imperialibus, quae quidem annis Imperij V. C. M. habitae sunt, per Electores, Principes, & reliquos Imperij, semper concorditer actum & congruentibus suffragijs conclusum est. Ad cuius etiam generalis Concilij conuentum, simul & ad V. C. M. in hac longè maxima & grauissima causa, iam antè etiam debito modo & in forma iuris prouocauimus, & appellauimus. Cui appellationi ad V. C. M. simul & Concilium adhuc adhaeremus, neque, eam per hunc vel alium tractatum (nisi causa inter nos & partes, iuxta tenorem

Caesariae proxima Citationis amice in caritate composita, sedata, & ad Christianam concordiam reducta fuerit) deferere intendimus. De quo hic etiam solenniter, & publice protestamur.